

รูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center: TLC)
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
Trade Learning Center (TLC) Management Model to Promote
Learners' Entrepreneurial Competencies of
Nakhonratchasima Vocational College

จิตโสมนัส ชัยวงษ์

Jitsomanat Chaiwong

วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000

Nakhonratchasima Vocational College, Nakhonratchasima 30000

Received: 9 March. 2022; Revised: 19 April. 2022; Accepted: 2 May. 2022;

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา 2) สร้างรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา 4) ประเมินผลรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา ดำเนินการวิจัยเป็น 4 ตอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 110 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น สทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบรายงาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (TLC) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง และแนวทางการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (TLC) ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน กระบวนการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน สถานประกอบการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน และการติดตามและประเมินผลผู้เรียน 2) รูปแบบที่สร้างขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า กิจกรรมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย การบริหารทรัพยากร การบริหารจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ความพึงพอใจ ของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลอง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) ผลการประเมิน การใช้รูปแบบ พบว่า 4.1) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา สรุปภาพรวมสมรรถนะผู้เรียน จำนวนผู้เรียนที่ผ่านการประเมิน

คิดเป็นร้อยละ 91.00 4.2) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังการพัฒนาด้วยรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 100 4.3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.4) จำนวนความร่วมมือของสถานประกอบการหลังการใช้รูปแบบ เพิ่มขึ้นจำนวน 10 แห่ง

คำสำคัญ : รูปแบบ สมรรถนะผู้เรียน ศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า ผู้ประกอบการ

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study condition and management methods of TLC at Nakhonratchasima Vocational College, 2) develop the TLC management model to promote the learners' entrepreneurial competencies at Nakhonratchasima Vocational College, 3) implement the TLC management model to promote the learners' entrepreneurial competencies at Nakhonratchasima Vocational College, and 4) evaluate the efficiency of the TLC management model. The sample groups consisted of 110 administrators and teachers derived by stratified sampling technique, 7 experts in the focus group and other 5 experts for assessing the suitability and feasibility of the model derived through purposive sampling technique. The research tools included questionnaires and the data analysis was conducted through percentage, average, standard deviation, and content analysis.

The research results were as follows: 1) the TLC management model was at the average level. There were methods to manage the TLC management model, i.e. goal setting to promote the learners' competencies, process for supporting learners' competencies, cooperation from the enterprises to support learners' competencies, and monitoring and evaluating learners' competencies. 2) The developed model consisted of 5 components, i.e., TLC committee, network participation activities, resource management, learning management for learners, and supervision, monitoring, and evaluation. 3) The results of the implementation of the TLC management model showed that the participants' satisfaction was at the highest level and the knowledge and the understanding of the participants on the TLC management model was at the highest level. 4) The results of the evaluation of the TLC management model showed that: a) the results of the study on the learners' competencies based on the Vocational Education Standards revealed their competencies on knowledge, skills, applications in morality, ethics, and desirable characteristics at 91%. b) The number of learners that achieved remarkable results through the TLC implementation was 100%. c) The learners' satisfaction towards the TLC management model was overall at the very high level. d) There were 10 cooperating entrepreneurs increasing after using the TLC management model.

Keywords : Model, learner competencies, trade learning center, entrepreneurs

1. บทนำ

การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้ง เป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา เป็นสถาบันการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดการศึกษาให้การฝึกอบรมและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล การจัดการอาชีวศึกษามีพันธกิจที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิตและพัฒนากำลังคน ด้านวิชาชีพ สอดคล้องกับฉันทสัญญา รัชชเกียรติวงศ์ [1] กล่าวว่า ความต้องการของสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ในระดับสากล อย่างไรก็ตามในการจัดการอาชีวศึกษา ยังพบปัญหาหลายด้าน อาทิ 1) ระบบอาชีวศึกษา ไทยไม่ตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการ เนื่องจากขาดการพิจารณาความต้องการของสถานประกอบการและขาดระบบฐานข้อมูลตลาดแรงงานที่จะสามารถนำมาช่วยวางแผนการผลิตกำลังคน 2) อาจารย์อาชีวศึกษาส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ในสถานประกอบการ จึงไม่มีทักษะที่จะต้องใช้ในสถานประกอบการจริง 3) ระบบอาชีวศึกษาไทยขาดแคลนทรัพยากรอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือของสถานประกอบการ ทำให้ส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ มีทักษะ และการประยุกต์ใช้ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center: TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ โดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ ศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้าเป็นศูนย์กลางความรู้ที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์วิชาชีพ เปิดโอกาสให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่ผ่านมา ยังมีปัญหาค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านหลักสูตรการเรียนหรือการฝึกอบรม ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ หรือระบบการทำงาน ดังเช่นปัญหาการดำเนินงานที่พบจากผลการวิจัย ของ นนท์ อนุชกุล [2] พบว่า ปัญหาด้านรายละเอียดของหลักสูตรการเรียนไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการน้อย และผู้สำเร็จการศึกษาไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านปัญหาด้านการวัดและประเมินผล การติดตามและประเมินผลไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา ไทธานี [3] ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนฝึกอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบปัญหา ด้านส่วนตัว ควรสนับสนุน ทุนการศึกษาให้กับนักศึกษา ที่ต้องการศึกษาต่อหรือผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระ ด้านอาชีพ ต้องการให้หน่วยงานของรัฐ รับคนจากศูนย์ไปทำงานยังสถานประกอบการต่าง ๆ หรือส่งเสริมให้ประกอบอาชีพอิสระโดยเป็นผู้ประกอบการ ในอาชีพของตนเอง ด้านสังคม ควรมีการติดต่อประสานงานกลุ่มอาชีพหรือดูงานด้านอื่น ๆ ตลอดจน ให้นักศึกษาได้ฝึกงาน เพื่อใช้เสริมประสบการณ์หรือประยุกต์กับอาชีพพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการ

จากความสำเร็จและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา จึงได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือของสถานประกอบการ จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ ปัจจุบันวิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา ยังไม่มีรูปแบบการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือของสถานประกอบการ ที่เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงสนใจและพัฒนารูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา โดยใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของ โคเฮน และอัทธอพ [4] มาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ราชกิจจานุเบกษา [5] Business Model CANVAS (BMC) ของ อเล็กซานเดอร์ ออสเทอร์วัลเดอร์ [6] โดยความร่วมมือของสถานประกอบการ หน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน และสามารถช่วยการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและความเป็นเลิศ ทางวิชาชีพ มีศักยภาพและมาตรฐานระดับสากลต่อไป พัฒนาด้านแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบ และประเมินผลรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา และแหล่งข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา จำนวน 148 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 144 คน ปีการศึกษา 2563 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา จำนวน 110 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 106 คน ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejci and Morgan) [7] ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยกร่างรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ ดังนี้ 1) โครงการจัดตั้งคณะกรรมการและขับเคลื่อนการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน สถานประกอบการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 21 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 2) โครงการกิจกรรมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย (Key Partners) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน แผนกวิชา และสถานประกอบการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 51 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 3) โครงการบริหารทรัพยากรศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Key Resources) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น จำนวน 44 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 4) โครงการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนเพื่อเป็นผู้ประกอบการ (Key Activities) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น จำนวน 146 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 5) โครงการนิเทศ ติดตามและประเมินผล (Monitoring) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น จำนวน 141 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 4 ประเมินผลรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ

ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอนและสถานประกอบการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 49 คน ผู้เรียนแยกตามแผนกวิชา รวมทั้งสิ้น จำนวน 97 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปรตาม 1) สมรรถนะของผู้เรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2564 ทั้ง 3 ด้าน 2) ความพึงพอใจของผู้บริหาร และครูที่มีต่อรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ 4) จำนวนความร่วมมือของสถานประกอบการหลังการใช้รูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ ผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ 5) ผลสำเร็จเชิงรูปธรรมของศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า ประกอบด้วย ภาพลักษณ์ (ผลิตภัณฑ์ Best Seller), ชื่อเสียงความไว้วางใจ, รางวัล, การสร้าง Brand ของผลิตภัณฑ์

3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการปีการศึกษา 2563 – 2564

3.4 เครื่องมือในการวิจัย รูปแบบของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ดำเนินการโดย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเครื่องมือการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขต และโครงสร้าง ของแบบสอบถามร่างแบบสอบถาม ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาสรุปประเด็น โดยวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) แล้วนำเสนอ เจริญบรรยายประกอบคำอภิปรายผล

4. ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย การส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน กระบวนการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน สถานประกอบการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน และการติดตามและประเมินผลผู้เรียน

2. รูปแบบที่สร้างขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า กิจกรรมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย การบริหารทรัพยากร การบริหารจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล และการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลอง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบ พบว่า 4.1) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียน ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา ปีการศึกษา 2564 สรุปภาพรวม จำนวนผู้เรียนที่ผ่านการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 100 คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 91.00 แยกเป็นรายด้าน (1) ด้านความรู้ พบว่า ผู้เรียนมีสมรรถนะ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90.33 (2) ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ พบว่า ผู้เรียนมีสมรรถนะ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 91.67 (3) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ผู้เรียนมีสมรรถนะ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 91.00 2) ผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบ พบว่า มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 100 3) ผลการศึกษา ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) จำนวนความร่วมมือของสถานประกอบการ หลังการใช้รูปแบบเพิ่มขึ้นจำนวน 10 แห่ง

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังให้ความสำคัญกับ การส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ โดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการไม่มากเท่าที่ควร จึงต้องเร่งพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี [8] ที่กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษา นับเป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วนที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการกันอย่างจริงจังในทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะในองค์ประกอบที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ อุดมสิน คันธภูมิ [9] ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา พบว่า รูปแบบ ที่สร้างขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า 2) กิจกรรมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย 3) การบริหารทรัพยากร

4) การบริหารจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน 5) การนิเทศ ติดตามและประเมินผล (Monitoring) และรูปแบบ ผ่านการตรวจสอบ และการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุภาภรณ์ โตโสภณ [10] พบว่า สมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ด้วยกระบวนการ 6 ขั้นตอน การเตรียมการ การเป็นต้นแบบ การเป็นผู้ชี้แนะ และการให้ความช่วยเหลือ การสะท้อนคิด การไตร่ตรองความคิด การต่อยอดประสบการณ์

5.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center: TLC) เพื่อส่งเสริม สมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา 1) ผลการศึกษาความพึงพอใจของ ผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลองรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ [11] ส่งเสริม ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ผลผลิต/ผลลัพธ์ ระบบบริหารจัดการมีความคล่องตัวในการบริหารงานการศึกษามากยิ่งขึ้น มีความโปร่งใสและเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ และมีกลไกการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ร่วมกิจกรรมพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ โครงการที่ใช้ทดลองรูปแบบ ที่พัฒนาขึ้นทั้ง 5 โครงการ ครอบคลุมและสอดคล้องกับองค์ประกอบของรูปแบบ ซึ่งเน้นการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญญา สุขสมวัฒน์ [12] แนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ การจัดเนื้อหา ในรายวิชาให้มีการสอนพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจ ดำเนินกิจการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จัดประสบการณ์ การทำธุรกิจจริงให้ผู้เรียน

5.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริม สมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา มีดังนี้ 1) ผลการศึกษา ผลสัมฤทธิ์สมรรถนะ ผู้เรียน ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ด้านความรู้ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา ปีการศึกษา 2564 จำนวนผู้เรียน ที่ผ่านการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 91.00 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นที่มีองค์ประกอบ ของรูปแบบและโครงการสำหรับการใช้รูปแบบหรือทดลอง ใช้รูปแบบมีความเหมาะสม มีกระบวนการพัฒนารูปแบบอย่างเป็นระบบ 2) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังการพัฒนาด้วยรูปแบบ ปีการศึกษา 2563-2564 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา ได้จัดกิจกรรมภายใต้โครงการทดลองใช้รูปแบบ โดยใช้กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบและดำเนินการอย่างเป็นระบบ ด้วยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ โดยเริ่มด้วยการวางแผน การดำเนินงาน การจัดและปรับโครงสร้างองค์กร การปฏิบัติตามแผน การติดตามและประเมินผล และการร่วมกัน ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นให้ความสำคัญกับการส่งเสริมหรือการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ เป็นรูปแบบที่ดี มีความเหมาะสม โดยมีกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบตามหลักการและทฤษฎี มีองค์ประกอบ ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง เกิดจากการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ และผู้เรียนได้รับการพัฒนา ในด้านต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ และตามความต้องการของผู้เรียน 4) จำนวนความร่วมมือของสถานประกอบการ หลังการใช้รูปแบบสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานประกอบการเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้หลักสูตรวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็น ผู้ประกอบการ ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ ลีอำนันต์กุล [13] พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้หลักสูตรผู้ประกอบการ

ธุรกิจรุ่นเยาว์มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหา ทางด้านธุรกิจสูงกว่าเกณฑ์ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้หลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ มีพฤติกรรม ความสามารถในการจัดการในการประกอบการธุรกิจสูง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้หลักสูตรผู้ประกอบการ ธุรกิจรุ่นเยาว์ มีแรงขับเคลื่อนพฤติกรรมประกอบการธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

6. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารศูนย์เรียนรู้เพื่อการค้า (Trade Learning Center : TLC) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา มีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. สนับสนุนให้ครูผู้สอนร่วมกับสถานประกอบการและผู้ประกอบการ วางแผนและเตรียมจัดทำกิจกรรมเพื่อนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ
2. จัดประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ โดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น
3. ดำเนินการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ โดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการตามขั้นตอนในคู่มือการใช้รูปแบบ
4. การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้ ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ โดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ ด้วยวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เช่น กลยุทธ์การส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้สถานประกอบการเป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] ญัฐสิริ รักเกียรติวงศ์. (2561). *การปฏิรูปอาชีวศึกษาของประเทศไทย*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (ทีดีอาร์ไอ) ม.ป.พ
- [2] นนท์ อนันต์กุล. (2553). *การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] จินตนา ไทธานี. (2557). *แรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- [4] Cohen and Upoff. (1981). *Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation*. Ithaca, NewYork: Cornell University, Center for International Studies, Rural Development Committee.
- [5] ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 191 ง ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2563.
- [6] Alex Osterwalder. (2010). *Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers*. Wiley.
- [7] Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.
- [8] ทิศนา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] อุดมสิน คันธภูมิ. (2558). แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- [10] สุภาภรณ์ โตโสณ. (2563). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2563 หน้า 275-289.
- [11] สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- [12] ชัญญา สุขสมวัฒน์. (2563). แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน : คราวด์ซอร์สซิง. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย JED, Vol. 15, No. 2, 2020. หน้า 1-14.
- [13] ประเสริฐ ลีอำนันต์กุล. (2553). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย ปีที่ 2 ฉบับที่1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2553) หน้า 141-153.